

حسابرسی

سری کتابهای کمک آموزشی کارشناسی ارشد

مجموعه حسابداری

مؤلف: حامد محمدی

سرشناسه	: محمدی، حامد
عنوان	: حسابرسی
مشخصات نشر	: تهران : مشاوران صعود ماهان، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۳۷۰ ص
فروست	: سری کتابهای کمک آموزشی کارشناسی ارشد
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۸-۷۲۷-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
رده‌بندی دیویی	: ۳۷۸/۶۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۳۵۴۷۲

ناشر: مشاوران صعود ماهان.....

مدیر مسئول: هادی و مجید سیاری.....

مؤلف: حامد محمدی.....

مسئول تولید محتوا: سمیه بیگی.....

نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۴۰۲.....

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد.....

قیمت: ۴/۳۱۰/۰۰۰ ریال.....

شابک: ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۸-۷۲۷-۳.....

انتشارات مشاوران صعود ماهان: خیابان ولیعصر، بالاتر از تقاطع مطهری،
 روبروی قنادی هتل بزرگ تهران، جنب بانک ملی، پلاک ۲۰۵۰
 تلفن: ۸۸۱۰۰۱۱۳-۴

سخن ناشر

«ن والقلم و ما یسطرون»

کلمه نزد خدا بود و خدا آن را با قلم بر ما نازل کرد.

به پاس تشکر از چنین موهبت الهی، موسسه ماهان درصدد برآمده است تا در راستای انتقال دانش و مفاهیم با کمک اساتید مجرب و مجموعه کتب آموزشی خود برای شما داوطلبان ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد گام موثری بردارد. امید است تلاش‌های خدمتگزاران شما در این موسسه پایه‌گذار گام‌های بلند فردای شما باشد.

مجموعه کتاب‌های کمک آموزشی ماهان به‌منظور استفاده داوطلبان کنکور کارشناسی ارشد سراسری و آزاد تالیف شده‌اند. در این کتاب‌ها سعی کرده‌ایم با بهره‌گیری از تجربه اساتید بزرگ و کتب معتبر، داوطلبان را از مطالعه کتاب‌های متعدد در هر درس بی‌نیاز کنیم.

دیگر تالیفات ماهان برای سایر دانشجویان به‌صورت ذیل می‌باشد:

• **مجموعه کتاب‌های ۸ آزمون:** شامل ۵ مرحله کنکور کارشناسی ارشد ۵ سال اخیر به همراه ۳ مرحله آزمون تالیفی ماهان همراه با پاسخ تشریحی می‌باشد که برای آشنایی با نمونه سوالات کنکور طراحی شده است. این مجموعه کتاب‌ها با توجه به تحلیل ۳ ساله اخیر کنکور و بودجه‌بندی مباحث در هریک از دروس، اطلاعات مناسبی جهت برنامه‌ریزی درسی در اختیار دانشجو قرار می‌دهد.

• **مجموعه کتاب‌های کوچک:** شامل کلیه نکات کاربردی در گرایش‌های مختلف کنکور کارشناسی ارشد می‌باشد که برای دانشجویان جهت جمع‌بندی مباحث در ۲ ماهه آخر قبل از کنکور مفید می‌باشد. بدین‌وسیله از مجموعه اساتید، مولفان و همکاران محترم خانواده بزرگ ماهان که در تولید و به‌روزرسانی تالیفات ماهان نقش موثری داشته‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نماییم. دانشجویان عزیز و اساتید محترم می‌توانند هرگونه انتقاد و پیشنهاد درخصوص تالیفات ماهان را از طریق سایت ماهان به آدرس mahan.ac.ir با ما در میان بگذارند.

موسسه آموزش عالی آزاد ماهان

سخن مؤلف

خدای را سپاس که به بنده توفیق نمود کتاب حاضر را به‌انجام برسانم. تجربه اینجانب در آموزش حسابرسی، به خصوص در حوزه کنکور کارشناسی ارشد و همچنین احساس نیاز داوطلبان ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد به یک کتاب جامع و کامل در خصوص درس حسابرسی که یکی از مهمترین و تاثیرگذارترین دروس کنکور کارشناسی ارشد می باشد، مرا بر آن داشت تا اقدام به تهیه کتاب حاضر نمایم. این کتاب مطابق با آخرین تغییرات استاندارد های حسابرسی تهیه شده است. از ویژگی های کتاب حاضر ارائه مطالب با تاکید بر حفظ ساختار آموزشی کتاب است، بر این اساس در ابتدای هر فصل مباحث مربوط به آن فصل مطرح شده است و سپس نکات کلیدی و مهم آن مبحث ذکر شده است و سپس سوال‌های طبقه‌بندی شده آزمون ورودی کارشناسی ارشد مربوط به آن فصل همراه با پاسخ‌های کاملا تشریحی از سال ۱۳۷۵ تا سال ۱۳۹۵ آورده شده است. و در پاسخ تشریحی دلایل نادرست بودن گزینه‌های غلط ارائه شده است.

در انتها ضروری است از دوست عزیزم جناب آقای مهران عربی که با ارائه پیشنهاداتی مفید بر کیفیت کتاب تاثیر به سزایی داشته اند، و همچنین سرکار خانم بیگی که همواره موجبات تسهیل کارها را فراهم نمودند، تشکر و قدردانی نمایم.

با سپاس

حامد محمدی

۶	فصل اول: حرفه حسابرسی
۲۴	فصل دوم: اخلاق حرفه‌ای
۴۴	فصل سوم: حرفه حسابرسی در ایران، مسئولیت حسابرس در ارتباط با تقلب و ارزیابی رعایت قوانین و مقررات در حسابرسی صورت‌های مالی
۵۴	فصل چهارم: مسئولیت‌ها و اهداف حسابرسی
۶۴	فصل پنجم: برنامه‌ریزی حسابرسی
۷۵	فصل ششم: تعاریف و اهداف کنترل داخلی
۱۲۶	فصل هفتم: شواهد و نمونه‌گیری
۱۶۹	فصل هشتم: کاربرگ‌های حسابرسی
۱۸۰	فصل نهم: برنامه‌های حسابرسی رسیدگی به مدارک عمومی
۱۹۴	فصل دهم: برنامه‌های حسابرسی دارایی‌ها، بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام
۲۳۶	فصل یازدهم: گزارش حسابرسی
۳۰۶	فصل دوازدهم: حسابرسی موارد خاص و بررسی اجمالی صورت‌های مالی
۳۱۹	فصل سیزدهم: تداوم فعالیت
۳۳۱	فصل چهاردهم: حسابرسی نخستین
۳۳۷	فصل پانزدهم: کنترل کیفیت حسابرسی
۳۴۲	سوالات و پاسخنامه کنکور سراسری ۹۶
۳۴۸	سوالات و پاسخنامه کنکور سراسری ۹۷
۳۶۳	سوالات و پاسخنامه کنکور سراسری ۹۷
۳۷۰	منابع

فصل اول

حرفه حسابرسی

- ◆ تعریف حسابرسی
- ◆ تمایز بین حسابرسی و حسابداری
- ◆ انواع حسابرسی
- ◆ تفاوت‌های اصلی میان انواع حسابرسی
- ◆ مسئولیت تهیه صورت‌های مالی

فصل اول

حرفه حسابرسی

تعریف حسابرسی

حسابرسی فرآیندی منظم و با قاعده (سیستماتیک) است جهت جمع‌آوری و ارزیابی بیطرفانه شواهد درباره ادعاهای مدیریت مربوط به فعالیت‌ها و وقایع اقتصادی، به منظور تعیین درجه انطباق این ادعاها (اظهارات) با معیارهای از پیش تعیین شده و گزارش نتایج به افراد ذینفع.

عبارت فرآیند منظم و با قاعده دلالت بر آن دارد که فعالیت حسابرسی براساس برنامه‌ریزی مناسب انجام می‌شود که بر مبنای آن مجموعه‌ای از شواهد مربوط جمع‌آوری و ارزیابی می‌گردد و از این طریق هدف‌های حسابرسی تحقق می‌یابد. جمع‌آوری و ارزیابی بی-طرفانه شواهد، پایه و اساس فرآیند حسابرسی است، اگرچه نوع و ماهیت شواهد و معیارهای ارزیابی می‌تواند بین انواع مختلف حسابرسی متفاوت باشد اما تمام حسابرسی‌ها بر محور جمع‌آوری و ارزیابی شواهد متمرکز است. موضوع مورد رسیدگی از یک سری ادعاها (اظهارات) مربوط به فعالیت‌ها و وقایع اقتصادی تشکیل شده است.

برای انجام حسابرسی، باید اطلاعاتی قابل‌بازبینی و اثبات و همچنین معیارهایی از پیش تعیین شده وجود داشته باشد که حسابرس براساس آن بتواند اظهار نظر کند. این معیار، استانداردهای حسابداری می‌باشد. این بدان معنی است که مثلاً در حسابرسی یک شرکت تولیدی، موسسه حسابرسی می‌خواهد تعیین کند که آیا صورت‌های مالی این شرکت طبق استانداردهای حسابداری ایران تهیه شده است یا خیر.

مهمترین و با ارزش‌ترین خدمت حرفه حسابرسی

مهمترین و با ارزش‌ترین خدمت حرفه حسابرسی، اظهار نظر درباره مطلوبیت صورت‌های مالی است که مرکز گزارش حسابرسی بیان می‌شود. گزارش حسابرسی منعکس‌کننده میزان انطباق صورت‌های مالی با معیارهای از پیش تعیین شده است. اظهار نظر حسابرس به خصوص در مورد صورت‌های مالی اساسی، تحت عنوان «شهادت» یا «گواهی» شناخته می‌شود. نکته: منظور از معیارهای از پیش تعیین شده در تعریف حسابرسی، استانداردهای حسابداری می‌باشد.

تمایز بین حسابرسی و حسابداری

به منظور بررسی رابطه میان حسابرسی و حسابداری می‌بایست تعریفی از حسابداری نیز بیان شود. حسابداری فرآیند شناسایی، اندازه‌گیری و گزارشگری اطلاعات اقتصادی است، که برای استفاده کنندگان اطلاعات مزبور، امکان قضاوت و تصمیم‌گیری آگاهانه را فراهم می‌سازد.

بر مبنای تعاریف بیان شده، رابطه نزدیک میان حسابداری و حسابرسی کاملاً آشکار است. برای ارائه اطلاعات درست و منصفانه، حسابداران باید درک عمیقی از استانداردهای حسابداری داشته باشند و از ثبت رویدادهای اقتصادی، به موقع و با بهایی معقول اطمینان

حاصل نمایند. در حسابرسی، هدف حسابرس تعیین این موضوع است که آیا اطلاعات ثبت شده به طور صحیحی رویدادهای اقتصادی را منعکس می‌کنند یا خیر. از این رو حسابرس باید علاوه بر استانداردهای حسابرسی بر استانداردهای حسابداری نیز تسلط کامل داشته باشد. جدول زیر بیان کننده تمایز اصلی بین حسابداری و حسابرسی می‌باشد:

حسابداری	حسابرسی
حسابداری شامل سیستم و فرآیندی است که به تهیه اطلاعات و گزارشگری آن می‌پردازد.	حسابرسی به فرآیند حسابداری و سیستم های پردازش اطلاعاتی حسابداری توجه دارد.
سیستم حسابداری، اطلاعات فراهم می‌کند.	اطلاعات فراهم شده در حسابداری، موضوع حسابرسی است و اغلب شواهد مورد استفاده در حسابرسی به وسیله سیستم حسابداری تهیه می‌شود.
هدف حسابداری، تهیه اطلاعات به شرح زیر است: ۱- تصمیم گیری برای استفاده از منابع محدود ۲- هدایت و کنترل موثر منابع انسانی بنگاه ۳- نگهداری از منابع سازمانی ۴- ایفای مسئولیت های اجتماعی	هدف حسابرسی، مشخص کردن میزان انطباق بین موضوع مورد رسیدگی و معیارهای از پیش تعیین شده است.
حسابداری، اساساً فرآیندی مولد برای تولید اطلاعات مفید اقتصادی است.	حسابرسی، اساساً فرآیند بررسی است که توان تولید اطلاعات قضاوتی مفید را دارد. حسابرسی عموماً منجر به تولید اطلاعات جدید اقتصادی نمی‌شود، بلکه می‌تواند ارزش اطلاعات اقتصادی تهیه شده را افزایش دهد.

تقاضا برای حسابرسی

به طور کلی دلایل اصلی وجود حرفه حسابرسی را به شرح زیر می‌توان برشمرد:

الف - تضاد منافع میان مدیران و مالکان

سهامداران شرکت که در واقع مالکان شرکت هستند و گاه در شرکت‌هایی که سهام آنها به عموم عرضه می‌گردد به چندین هزار نفر می‌رسند. برای نیل به اهداف شرکت و استفاده بهینه از منابع شرکت، اداره امور شرکت را به دست مدیرانی می‌سپارند که ممکن است لزوماً منافع آنها همسو و هم جهت با منافع مالکان نباشد. بدین ترتیب نیاز به وجود شخص ثالث و مستقلی (حسابرس) که به اعتبار بخشی گزارشات مالی تهیه و ارائه شده توسط مدیران بپردازد، احساس می‌شود.

ب - دور از دسترس بودن اطلاعات:

برای یک سهامدار، به دست آوردن اطلاعات دست اول و حصول اطمینان از اینکه صورت‌های مالی تهیه شده توسط شرکت به نحو مطلوب ارائه گردیده است، تقریباً غیر ممکن است به همین خاطر باید به اطلاعاتی تکیه کرد که توسط دیگران تهیه شده است. هنگامی که اطلاعات از دیگران کسب شود احتمال اینکه به عمد یا به سهو تحریف شوند، افزایش می‌یابد. از این رو نیاز به وجود شخص ثالث مستقلی که توسط سهامداران انتخاب گردیده است و وظیفه رسیدگی به اسناد و مدارک پشتوانه تهیه صورت‌های مالی را دارد، احساس می‌شود.

ج - حجم انبوه داده‌ها:

با بزرگ شدن شرکت‌ها، حجم داد و ستدهای آنها نیز افزایش می‌یابد. به این ترتیب احتمال اینکه ثبت‌ها حاوی اطلاعات نادرست باشند فزونی می‌یابد. لذا نیاز به وجود شخص ثالث و مستقلی که به اعتبار بخشی گزارشات مالی تهیه شده توسط مدیران بپردازد، احساس می‌شود.

د - پیچیدگی صورت‌های مالی:

با توجه به گستردگی شرکت‌های سهامی و همچنین پیچیدگی صورت‌های مالی، استفاده کنندگان و ذینفعان صورت‌های مالی توان لازم به منظور درک صحیح گزارشات و کشف تحریفات با اهمیت احتمالی صورت‌های مالی را ندارند. همانطور که بیان شد، دلیل اصلی وجود حرفه حسابرسی مستقل، وظیفه اعتبار دهی به گزارشات تهیه شده توسط مدیران می‌باشد. فرآیند حسابرسی از دو مرحله تشکیل شده است. مرحله اول، رسیدگی و آزمون و مرحله دوم گزارشگری می‌باشد. حسابرس در مرحله اول به جمع آوری و ارزیابی شواهد پشتیبان اظهارنظر خود می‌پردازد و در مرحله دوم نتایج ارزیابی به دست آمده را به افراد ذینفع گزارش می‌کند.

انواع حسابرسی

۱- حسابرسی از نظر ارائه خدمات به سه دسته تقسیم می‌شود:

الف) حسابرسی صورت‌های مالی: شامل حسابرسی ترازنامه، صورت سود و زیان، سود و زیان جامع و صورت جریان وجه نقد مربوط به آن می‌شود و هدف آن تعیین میزان مطابقت صورت‌های مالی با استانداردهای حسابداری است. حسابرسی صورت‌های مالی توسط حسابرسان مستقل انجام می‌شود که استفاده کنندگان از گزارشات آنها، مدیریت، سرمایه‌گذاران، بانک‌ها، اعتباردهندگان، تجزیه و تحلیل‌گران مالی و سازمان‌های دولتی هستند.

ب) حسابرسی رعایت: هدف از حسابرسی رعایت، بررسی رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات مثل بخشنامه‌ها، اساس‌نامه شرکت و مصوبات مجامع عمومی و فوق‌العاده است.

نکته: ارزیابی سیستم کنترل داخلی که توسط حسابرسان داخلی انجام می‌پذیرد، نوعی حسابرسی رعایت می‌باشد.

نکته: حسابرسی رعایت جزء لاینفک حسابرسی صورت‌های مالی است.

ج) حسابرسی عملیاتی: حسابرسی عملیاتی عبارت است از بررسی قسمت‌های خاصی از سازمان به منظور سنجش نحوه عمل آنها. هدف از حسابرسی عملیاتی تعیین کارایی، اثربخشی و صرفه اقتصادی بخش‌های مختلف سازمان می‌باشد.

نکته:

- **اثر بخشی:** عبارت است از میزان دستیابی به اهداف
- **کارایی:** عبارت است از نسبت نتایج به دست آمده از عملیات (ستانده) به منابع صرف شده (داده) براساس این تعریف عملیاتی کارا تر است که حداکثر ستانده (بازده) را با صرف حداقل منابع (داده) تأمین نماید.
- **صرفه اقتصادی:** عبارت است از تلاش در جهت حداقل کردن هزینه و حفظ کیفیت مناسب.

نکته: با توجه به اینکه معیار اثربخشی و کارایی به روشنی مشخص نیست، حسابرسی عملیاتی در مقایسه با حسابرسی صورت‌های مالی و حسابرسی رعایت مستلزم قضاوت بیشتری است.

تفاوت‌های اصلی میان انواع حسابرسی

جدول زیر بیان کننده تفاوت‌های اصلی میان انواع حسابرسی از جنبه نوع خدمات ارائه شده می‌باشد:

نوع حسابرسی	معیار از پیش تعیین شده	مخاطب گزارش	هدف
صورت‌های مالی	استانداردهای حسابداری	مجمع عمومی صاحبان سهام (مالکان) یا هر مرجع دیگری که حسابرس را انتخاب کرده باشد.	اظهار نظر نسبت به مطلوبیت ارائه صورتهای مالی
رعایت	قوانین و مقررات	مدیریت واحد تجاری	بررسی رعایت قوانین و مقررات حاکم بر واحد مورد رسیدگی
عملیاتی	کارایی اثربخشی و صرفه اقتصادی واحد تجاری	مدیریت واحد تجاری	ارزیابی کارایی و اثر بخشی و صرفه اقتصادی عملیات واحد تجاری

۲- حسابرسی از نظر مرجع انتخاب کننده حسابرس به دو دسته تقسیم می‌شود:

الف) حسابرس مستقل: انتخاب توسط مجمع عمومی صاحبان سهام (مالکان)

ب) حسابرس داخلی: انتخاب توسط هیأت مدیره شرکت

حسابرس مستقل: هدف از حسابرسی مستقل (حسابرسی صورت‌های مالی): اظهار نظر نسبت به این موضوع است که آیا صورت‌های مالی مطابق با استانداردهای حسابداری تهیه شده است یا خیر. حسابرسی مستقل می‌تواند به دعوت صاحبان سهام، یا اشخاص حقیقی یا حقوقی ذینفع و یا به حکم قانون، صورت‌های مالی را رسیدگی کرده و نسبت به آن اظهار نظر کند و گزارش خود را به دعوت کننده و یا هر شخص حقیقی یا حقوقی که او را تعیین کرده ارائه کند.

حسابرسی داخلی: هدف اصلی حسابرسی داخلی، بازرسی و ارزیابی مؤثر بودن کنترل‌های داخلی و نحوه انجام وظایف محول به واحدهای مختلف شرکت است. عمده عملیات حسابرسی داخلی، حسابرسی عملیاتی و حسابرسی رعایت است.

جدول زیر بیان کننده تمایزات اصلی میان حسابرسی مستقل و حسابرسی داخلی است:

نوع حسابرسی	مرجع انتخاب کننده	مخاطب گزارش	هدف
حسابرسی داخلی	توسط مدیریت واحد تجاری	مدیریت واحد تجاری	بررسی مؤثر بودن کنترل‌های داخلی
حسابرسی مستقل	۱- توسط مجمع عمومی صاحبان سهام ۲- قانون ۳- شخص حقیقی یا حقوقی دیگر	مجمع عمومی صاحبان سهام (مالکان) با هر مرجع دیگری که حسابرس را انتخاب کرده باشد	اظهار نظر نسبت به مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی

۳- حسابرسی از نظر زمان انجام کار به سه دسته تقسیم می‌شود:

الف) حسابرسی ضمنی

ب) حسابرسی نهایی

ج) حسابرسی مستمر

حسابرسی ضمنی: به معنای آن است که حسابرس بخشی از رسیدگی‌های خود را در ضمن سال مالی انجام می‌دهد. هدف از حسابرسی ضمنی، بررسی و شناخت و ارزیابی سیستم کنترل داخلی به منظور تعیین حدود و روش‌های رسیدگی است. نتیجه بررسی سیستم کنترل داخلی در حسابرسی ضمن سال گزارش نامه مدیریت می‌باشد.

حسابرسی نهایی: حسابرسی ضمنی، پایه و اساس حسابرسی نهایی می‌باشد و نتایج حاصل از شناخت و ارزیابی سیستم کنترل داخلی شرکت که در حسابرسی ضمنی به دست آمده است. در تعیین نوع و ماهیت، زمانبندی و حدود روش‌های رسیدگی در حسابرسی نهایی به حسابرسی یاری می‌دهد. حسابرسی نهایی معمولاً پس از پایان سال مالی صورت می‌گیرد. ادعاهای مدیریت در سطح معاملات مانده حسابها و افشا مورد رسیدگی قرار گرفته و بر مبنای انجام حسابرسی نهایی، گزارش صادر می‌شود.

حسابرسی مداوم و مستمر: ممکن است به دلایلی از قبیل حجم بالای معاملات شرکت یا کمبود وقت، عملیات حسابرسی در سراسر سال مالی انجام پذیرد که به آن حسابرسی مداوم و مستمر گویند.

شکل زیر بیان کننده تمایزات اصلی میان انواع حسابرسی از نظر زمان انجام کار می‌باشد.

نوع حسابرسی	زمان انجام کار	هدف	نتیجه کار
ضمنی	قبل از پایان سال مالی	ارزیابی سیستم کنترل داخلی به منظور تعیین نوع ماهیت، زمانبندی و حدود روش‌های رسیدگی در حسابرسی نهایی	گزارش شامل نقاط ضعف سیستم کنترل داخلی شرکت به همراه پیشنهاداتی برای رفع آن ضعف‌ها که به آن نامه مدیریت اطلاق می‌شود.
نهایی	پس از پایان سال مالی	ارزیابی ادعاهای مدیریت در سطح گروه معاملات مانده حسابها و ارائه و افشا	گزارش حسابرس در مورد مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی
مستمر	در طول سال مالی	تقسیم فشار بالای کار حسابرسی نهایی و انتقال آن به کل سال مالی	نامه مدیریت و گزارش حسابرسی در مورد مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی

جدول مقایسه حسابرسی مالی، حسابرسی داخلی و حسابرسی عملیاتی با یکدیگر

ویژگی ها	حسابرسی مالی	حسابرسی داخلی	حسابرسی عملیاتی
اهداف	اظهار نظر در مورد صورت‌های مالی	ارزیابی، بهبود بخشیدن و اثربخشی فرآیندها و کنترل های داخلی سازمان	ارزیابی نتایج عملکرد، شناسایی فرصت‌های بهبود، پیشنهاد برای بهبود عملیات
دامنه اسناد	مدارک و اسناد مالی	مدارک و اسناد مالی و غیر مالی	مدارک و اسناد مالی و غیر مالی
ماهیت خدمت	اطمینان دهی	اطمینان دهی و مشاوره‌ای	اطمینان دهی و مشاوره ای
دانشهای مورد نیاز	حسابداری و حسابرسی	دانش‌های گوناگون	دانش های گوناگون
جهت گیری زمانی	گذشته نگر	گذشته نگر و آینده نگر	گذشته نگر و آینده نگر
مخاطبین	مدیریت، سهامداران و سایر گروه‌های ذینفع	کمیته حسابرسی، هیات مدیره و مدیریت	مدیریت و درخواست کننده قانونی خدمات
ضرورت انجام حسابرسی	الزامات قانونی، درخواست مدیریت	الزامات قانونی، درخواست هیات مدیره، کمیته حسابرسی	الزامات قانونی، درخواست مدیریت
استانداردهای مربوط	استانداردهای حسابداری، استانداردهای حسابرسی	استانداردهای بین المللی حسابرسی داخلی	در بخش دولتی استانداردهای حسابرسی عملیاتی، و در سایر موارد استانداردی وجود ندارد
کانون توجه	ارائه مطلوب صورت‌های مالی	ارزش افزایی و بهبود عملیات	بهبود عملیات و پاسخ گویی
درج نظر مدیریت	غیرقابل درج در گزارش حسابرسی	قابل درج در گزارش حسابرسی	قابل درج در گزارش حسابرسی
معیار ارزیابی	استانداردهای حسابداری	استانداردهای حسابداری و هرگونه معیارهای بی طرفانه، مربوط و مورد قبول	هرگونه معیارهای بی طرفانه، مربوط و مورد قبول

استانداردهای حسابرسی

استانداردهای حسابرسی رهنمودهای کلی هستند که حسابرسان را در انجام مسئولیت‌های حرفه‌ای در حسابرسی صورت‌های مالی یاری می‌دهند. استانداردها مقررات لازم‌الاجرائی برای سنجش کیفیت اجرای کار هستند. وجود استاندارد حسابرسی نشان‌دهنده کیفیت بالا و هماهنگی بین حسابرسان مستقل است. استانداردهای حسابرسی شامل استانداردهای عمومی، اجرای عملیات و گزارشگری است.

الف) استانداردهای عمومی

۱) رسیدگی باید توسط افرادی باشد که دارای صلاحیت و آموزش فنی کافی به‌عنوان حسابرس باشند.

۲) حسابرسان باید استقلال رأی خود را حفظ کنند.

۳) در اجرای رسیدگی و تهیه گزارش باید مراقبت حرفه‌ای صورت گیرد.

ب) استانداردهای اجرای عملیات

۱) عملیات حسابرسی باید برنامه‌ریزی شده و نظارت شود.

۲) برای برنامه‌ریزی حسابرسی باید شناخت کافی از ساختار کنترل داخلی کسب گردد.

۳) شواهد کافی و قابل اطمینان باید از راه بازرسی، مشاهده، پرس‌وجو و دریافت تاییدیه کسب شود تا مبنایی معقول برای اظهارنظر به‌دست آید.

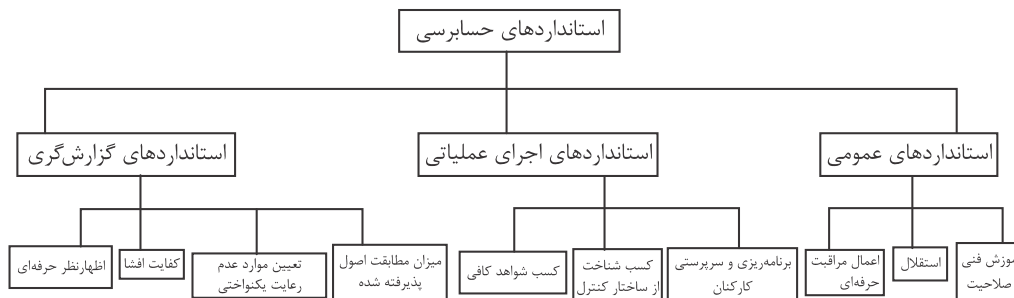
ج) استانداردهای گزارشگری

۱) گزارش باید تصریح کند که صورت‌های مالی، طبق اصول پذیرفته‌شده حسابداری تهیه شده یا خیر.

۲) گزارش باید شرایطی را مشخص کند که در آن چنین اصولی در دوره جاری نسبت به دوره قبل به‌طور یکنواخت رعایت نشده است.

۳) اطلاعات افشا شده در صورت‌های مالی به‌طور منطقی کافی تلقی می‌شود مگر آنکه خلاف آن بیان شود.

۴) به‌طور کلی گزارش باید حاوی یک اظهارنظر درباره صورت‌های مالی باشد یا بیانگر این موضوع باشد که نظری نمی‌تواند اظهار شود. هنگامی که نظر کلی نتواند اظهار شود، دلایل آن باید بیان گردد. در تمام مواردی که نام حسابرس به‌نحوی با صورت‌های مالی ارتباط پیدا می‌کند گزارش باید به‌طور صریح بیانگر ویژگی هرگونه رسیدگی حسابرسی و میزان مسئولیتی باشد که او برعهده می‌گیرد.

Public Accounting firm

مسئولیت تهیه صورت‌های مالی

مطابق با استانداردهای حسابداری، مسئولیت ارائه صورت‌های مالی با هیئت مدیره شرکت است. و مسئولیت حسابرس نیز اظهار نظر در مورد آنهاست. حسابرسی صورت‌های مالی، رافع مسئولیت مدیریت واحد مورد رسیدگی در قبال صورت‌های مالی نیست.

تعریف: تحریف هر گونه مغایرت بین مبلغ، نحوه طبقه‌بندی، ارائه و افشا یک قلم گزارش شده در صورت‌های مالی و مبلغ، نحوه طبقه‌بندی ارائه و افشای آن قلم طبق استانداردهای حسابداری است. تحریف ممکن است ناشی از تقلب یا اشتباه باشد.

تحریف با اهمیت در مقایسه با تحریف بی‌اهمیت: حسابرس نگران تحریف‌های با اهمیت است و برای کشف تحریف‌هایی که از لحاظ صورت‌های مالی کم اهمیت هستند، مسئولیتی ندارد.

اهمیت: اطلاعاتی با اهمیت تلقی می‌شود که عدم ارائه یا ارائه نادرست آن بتواند قضاوت و تصمیم‌گیری یک استفاده‌کننده منطقی از صورت‌های مالی را درباره امور واحد تجاری تغییر دهد.

از آنجا که حسابرس مسئول تعیین این است که آیا صورت‌های مالی به نحوی با اهمیت تحریف شده است یا خیر، وی باید به محض اینکه به این نتیجه برسد که تحریفی با اهمیت وجود دارد و صاحبکار (هیأت مدیره شرکت) از تصحیح صورت‌های مالی خودداری می‌کنند، بسته به اینکه تحریف چقدر اهمیت دارد اظهار نظر خود را اعلام کند.

اطمینان معقول: اطمینان معیاری از میزان قطعیتی است که حسابرس در انجام حسابرسی به دست آورده است. اطمینان معقول اطمینانی با درجه قطعیت بالاست اما مطلق نیست. این بدان معنی است که حسابرسی صحیح بودن صورت‌های مالی را تضمین نمی‌کند.

سهل‌انگاری: انجام ندادن وظایف طبق استانداردهای حرفه‌ای؛ عملاً سهل‌انگاری را می‌توان اعمال نکردن مراقبت‌های حرفه‌ای نیز تفسیر کرد. **قصور:** عبارتست از نداشتن کمترین دقت و نشانه‌ای از بی‌توجهی کامل فرد نسبت به مسئولیت‌های حرفه‌ای خود. بی‌توجهی عمده یک حسابرس نسبت به استانداردهای پذیرفته‌شده حسابرسی می‌تواند به‌عنوان قصور تفسیر شود.

تقلب: عبارت است از تحریف حقایق با اهمیت، توسط کسی که می‌داند مطلبش حقیقت ندارد یا ارائه حقایقی با کمال بی‌توجهی نسبت به صحت و سقم آن با قصد فریب‌دادن دیگران و با این نتیجه که طرف مقابل زیان ببیند.

نکات کلیدی:

- منظور از معیار از پیش تعیین شده در حسابرسی صورت‌های مالی، استاندارای حسابداری می‌باشد.
- منظور از معیار از پیش تعیین شده در حسابرسی رعایت، قوانین و مقررات می‌باشد.
- منظور از معیار از پیش تعیین شده در حسابرسی عملیاتی، کارایی، اثر بخشی و صرفه اقتصادی می‌باشد.
- حسابرسی عملیاتی به علت معیار ذهنی خود از قضاوت بیشتری برخوردار است.
- حسابرسی ضمنی به منظور ارزیابی سیستم کنترل داخلی انجام شده و باعث کاهش حجم کار در حسابرسی نهایی می‌گردد حسابرسی ضمنی منجر به ارائه گزارش با نام نامه مدیریت شود.
- دلایل اصلی وجود تقاضا برای حسابرسان : ۱- تضادمنافع میان مدیران و مالکان ۲- دور از دسترس بودن اطلاعات ۳- حجم انبوه داده‌ها ۴- پیچیدگی صورت‌های مالی
- انواع حسابرسی از جنبه مرجع انتخاب کننده به حسابرس مستقل و حسابرس داخلی تقسیم می‌شود.
- انواع حسابرسی از جنبه ارائه خدمات به حسابرسی صورتهای مالی، حسابرسی رعایت و حسابرسی عملیاتی تقسیم می‌شود.
- انواع حسابرسی از جنبه زمان انجام کار: به حسابرسی ضمنی، حسابرسی نهایی و حسابرسی مستمر تقسیم می‌شود.
- ارزیابی سیستم کنترل داخلی که توسط حسابرسان داخلی انجام می‌پذیرد، نوعی حسابرسی رعایت می‌باشد.
- حسابرسی رعایت جزء لاینفک حسابرسی صورت‌های مالی است.
- مسئولیت تهیه صورت‌های مالی مطابق با استانداردهای حسابداری با هیئت مدیره شرکت است. و مسئولیت حسابرس نیز اظهار نظر در مورد آنهاست. حسابرسی صورتهای مالی رافع مسؤلیت مدیریت واحد مورد رسیدگی در قبال صورت‌های مالی نیست.
- تحریف: مغایرت موجود میان صورت‌های مالی و استانداردهای حسابداری که می‌تواند ناشی از تقلب و اشتباه باشد.
- اطمینان معقول: اطمینانی با درجه قطعیت بالا است ولی نه قطعی.
- سهل‌انگاری: انجام ندادن وظایف طبق استانداردهای حرفه‌ای؛ عملاً سهل‌انگاری را می‌توان اعمال نکردن مراقبت‌های حرفه‌ای نیز تفسیر کرد.
- قصور: عبارتست از نداشتن کمترین دقت و نشانه‌ای از بی‌توجهی کامل فرد نسبت به مسئولیت‌های حرفه‌ای خود. بی‌توجهی عمده یک حسابرس نسبت به استانداردهای پذیرفته‌شده حسابرسی می‌تواند به‌عنوان قصور تفسیر شود.
- تقلب: عبارت است از تحریف حقایق با اهمیت، توسط کسی که می‌داند مطلبش حقیقت ندارد یا ارائه حقایقی با کمال بی‌توجهی نسبت به صحت و سقم آن با قصد فریب‌دادن دیگران و با این نتیجه که طرف مقابل زیان ببیند

سؤالات چهار گزینه‌ای سراسری فصل اول

- ۱- در کدام یک از موارد زیر، معیار حسابرسی کارایی، اثربخشی و صرفه اقتصادی می‌باشد: (سال ۷۶)
- (۱) حسابرسی عملکرد مدیریت و کارآیی
 (۲) حسابرسی رعایت و اثر بخشی
 (۳) حسابرسی مالی
 (۴) حسابرسی عملیاتی
- ۲- رسیدگی‌های حسابرسان دیوان محاسبات به حساب‌های دستگاه‌های دولتی، مشابه کدام یک از حسابرسی‌های زیر است؟ (سال ۷۶)
- (۱) حسابرسی عملیاتی (۲) حسابرسی برنامه (۳) حسابرسی صورت‌های مالی (۴) حسابرسی رعایت
- ۳- افزایش نیاز به استفاده از خدمات حسابرسان مستقل در هر واحد اقتصادی تابعی است از: (سال ۷۶)
- (۱) افزایش فاصله بین مالکیت؛ مدیریت واحد اقتصادی.
 (۲) توسعه دامنه فعالیت واحد اقتصادی.
 (۳) فرض تفکیک شخصیت در حسابداری.
 (۴) میزان برخورداری واحد اقتصادی از کنترل‌های داخلی مطلوب.
- ۴- هدف از رسیدگی عملیاتی (ضمنی) توسط حسابرسان مستقل کدام است؟ (سال ۷۷)
- (۱) آزمون رسیدگی محتوا را انجام دهند.
 (۲) ضمن ارزیابی کنترل‌های داخلی استقرار یافته در شرکت مورد نظر، حدود رسیدگی در مرحله حسابرسی نهایی را تعیین نمایند.
 (۳) ضمن ارزیابی کنترل‌های داخلی استقرار یافته در شرکت مورد نظر، از درستی ترازنامه حصول اطمینان نمایند.
 (۴) فقط از درست بودن اطلاعات مندرج در پرسشنامه کنترل داخلی اطمینان حاصل نمایند.
- ۵- کدام یک از موارد زیر جزء لاینفک حسابرسی مالی است؟ (سال ۷۷)
- (۱) حسابرسی داخلی (۲) حسابرسی رعایت (۳) حسابرسی عملیاتی (۴) حسابرسی مدیریت
- ۶- کدام یک از مجموعه رسیدگی‌های ذیل تماماً مربوط به استانداردهای عمومی حسابرسی می‌باشد؟ (سال ۷۷)
- (۱) بررسی امکان تداوم فعالیت واحد مورد رسیدگی، بررسی میزان رعایت ثبات رویه توسط واحد مورد رسیدگی، بررسی میزان رعایت اصول حسابداری
 (۲) بررسی میزان دانش حرفه‌ای حسابرس، بررسی نحوه رعایت استقلال توسط حسابرس، بررسی نحوه اعمال مراقبت‌های تخصصی و حرفه‌ای حسابرس
 (۳) بررسی تحلیلی بودجه عملیاتی، بررسی میزان رعایت قوانین و مقررات، بررسی میزان رعایت اصول حسابداری
 (۴) استانداردهای عمومی حسابرسی ارتباطی به نحوه رسیدگی‌های حسابرسان ندارد.
- ۷- با توجه به مفاد استانداردهای حسابرسی کدام یک از موارد ذیل جزء وظایف حسابرسان مستقل محسوب نمی‌شود؟ (سال ۷۷)
- (۱) رسیدگی و اظهار نظر نسبت به کارایی و اثربخشی تصمیمات اتخاذ شده توسط مدیریت واحد مورد رسیدگی
 (۲) رسیدگی و اظهار نظر نسبت به میزان رعایت اصول حسابداری در تنظیم صورت‌های مالی
 (۳) رسیدگی و اظهار نظر نسبت به میزان رعایت قوانین و مقرراتی که دارای تأثیر مالی مندرج در صورت‌های مالی می‌باشند.
 (۴) رسیدگی به میزان صحت و تداوم اجرای کنترل‌های داخلی وضع شده توسط مدیریت واحد مورد رسیدگی.
- ۸- در استانداردهای حسابرسی، از عباراتی نظیر: «برنامه‌ریزی کافی»، «شناخت کافی» و «شواهد کافی» استفاده شده است. تصمیم‌گیری در مورد «کفایت»، مستلزم..... است. (سال ۸۰)
- (۱) بررسی و مشاهده (۲) صلاحیت و دانش (۳) مشاوره با صاحب‌نظران (۴) قضاوت حرفه‌ای حسابرس
- ۹- معیار مورد استفاده در حسابرسی صورت‌های مالی، کدام است؟ (سال ۸۰)
- (۱) عرف (۲) قانون موضوعه (۳) اصول پذیرفته‌شده حسابداری (۴) اصول پذیرفته‌شده حسابرسی
- ۱۰- دلیل و ضرورت تماس با حسابرس قبلی، چیست؟ (سال ۸۰)
- (۱) کمک به تهیه برنامه حسابرسی
 (۲) پذیرفتن یا نپذیرفتن کار
 (۳) استفاده از کار برگ‌های حسابرس قبلی
 (۴) به دست آوردن شناخت بهتر از سیستم کنترل‌های داخلی

- ۱۱- منظور از سهل انگاری حسابرس، چیست؟
- (۱) تحریف حقایق با اهمیت.
(۲) اعمال نکردن مراقبت‌های حرفه‌ای.
(۳) عدم توجه عمده به استانداردهای پذیرفته شده «حسابرسی».
(۴) عدم توجه عمده به استانداردهای پذیرفته شده «حسابداری».
- (سال ۸۰)
- ۱۲- «حسابرسی رعایت» توسط حسابرسان مستقل، چگونه انجام می‌شود؟
- (۱) به همراه حسابرسی عملیاتی
(۲) به صورت یک پروژه جداگانه
(۳) به همراه حسابرسی صورت‌های مالی
(۴) به صورت پروژه‌های جداگانه یا همراه با حسابرسی صورت‌های مالی
- (سال ۸۰)
- ۱۳- کدام مزیت در ردیف محاسن «حسابرسی ضمنی» قرار نمی‌گیرد؟
- (۱) ارزیابی کنترل داخلی شرکت
(۲) کشف به موقع تخلفات و اشتباهات
(۳) کاهش اضطراب و نگرانی کارمندان صاحبکار
(۴) کم کردن فشار کار حسابرسی نهایی
- ۱۴- در حسابرسی صورت‌های مالی توسط حسابرسان مستقل، در ارتباط با ارائه منصفانه وضعیت مالی و نتایج عملیات، معیار..... است.
- (سال ۸۳)
- (۱) مجموعه قوانین تجاری (۲) استانداردهای حسابداری (۳) مجموعه قوانین مالیاتی (۴) مجموعه قوانین مالیات و تجارت
- ۱۵- رعایت اصل استقلال در مورد کدام یک از خدماتی که حسابرسان انجام می‌دهند الزامی است؟
- (۱) تمام خدمات اعتباردهی.
(۲) تمام خدماتی که حسابرسان ارائه می‌کنند.
(۳) فقط خدمات حسابرسی صورت‌های مالی.
(۴) خدمات مشاوره مالی و بررسی صورت‌های مالی.
- (سال ۸۵)
- ۱۶- معیار مورد استفاده در حسابرسی رعایت، کدام مورد است؟
- (۱) عرف (۲) قوانین و بخشنامه‌ها (۳) استانداردهای حسابداری (۴) استانداردهای حسابرسی
- ۱۷- ماهیت و محتوای سه استاندارد پذیرفته شده حسابرسی موسوم به استانداردهای اجرای عملیات در کدام جمله زیر به بهترین نحو خلاصه شده است:
- (سال ۸۶)
- (۱) ضرورت حفظ استقلال رأی در تمام مطالب مربوط به حسابرسی
(۲) برنامه‌ریزی حسابرسی و گردآوری شواهد
(۳) محتوای گزارش حسابرسان درباره صورت‌های مالی و موارد افشا در یادداشت‌های پیوست آن
(۴) صلاحیت فنی، استقلال و مراقبت حرفه‌ای حسابرسان
- ۱۸- استانداردهای عمومی از مجموعه استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی، شامل کدام یک از الزامات زیر است:
- (سال ۸۶)
- (۱) اجرای حسابرسی طبق اصول پذیرفته شده حسابداری (۲) سرپرستی درست کارکنان تیم رسیدگی
(۳) حفظ استقلال رأی توسط حسابرس (۴) کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی توسط حسابرس
- ۱۹- طبق استانداردهای عمومی حسابرسی، رسیدگی باید توسط فرد یا افرادی اجرا شود که دارای صلاحیت و آموزش فنی کافی برای حسابرسی باشند. کدام یک از موارد زیر مفهوم این استاندارد را بیان نمی‌نماید.
- (سال ۸۶)
- (۱) آموزش مستمر و تحصیلات دانشگاهی در حسابداری (۲) تجربه حسابرسی
(۳) آموزش منظم حسابرسی (۴) آموزش منظم ریاضی
- ۲۰- کدام یک از عبارات زیر به بهترین نحو، معنای استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی را بیان می‌دارد؟
- (سال ۸۶)
- (۱) معیارهای کیفیت اجرای کار حسابرسی
(۲) تعیین اهداف حسابرسی در کار
(۳) روش‌های مورد لزوم برای گردآوری شواهد و مدارک به‌عنوان پشتوانه صورت‌های مالی
(۴) قوانین اجرا شده توسط حسابرس

- ۲۱- برای حسابرسی صورت‌های مالی طبق استانداردهای پذیرفته‌شده حسابرسی ضرورت دارد:
- (۱) جستجو برای کشف نارسایی‌های با اهمیت در عملیات کنترل داخلی صورت پذیرد.
 (۲) اجرای آزمون‌های کنترل برای ارزیابی اثربخشی کنترل داخلی صورت پذیرد.
 (۳) شناختی از سیستم کنترل داخلی به‌طور مستند تهیه نماید.
 (۴) تعیین نماید که کنترل‌ها به‌طور صحیح برای تأیید یا کشف ارائه نادرست با اهمیت طراحی شده است.
- (سال ۸۶)
- ۲۲- گزارش حسابرسان داخلی به کدام یک از اشخاص زیر ارائه می‌شود؟
- (۱) بستانکاران (۲) هیئت مدیره شرکت (۳) مجمع عمومی صاحبان سهام (۴) بانک‌های وام‌دهنده
- (سال ۸۶)
- ۲۳- کدام شخص یا اشخاص مسئول کفایت افشا در صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه آن می‌باشند؟
- (۱) حسابرس (۲) کمیته حسابرسی
 (۳) مدیریت واحد مورد رسیدگی (۴) مدیریت صاحبکار و حسابرس
- (سال ۸۷)
- ۲۴- استاندارد عمومی از مجموعه استانداردهای پذیرفته‌شده حسابرسی، شامل کدام الزامات است؟
- (۱) سرپرستی درست کارکنان تیم رسیدگی (۲) حفظ استقلال رأی توسط حسابرس
 (۳) اجرای حسابرسی طبق اصول پذیرفته‌شده حسابداری (۴) کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی توسط حسابرس
- (سال ۸۷)
- ۲۵- حسابرس برای اینکه بتواند به نتیجه‌گیری منطقی دست یابد و براین اساس نظر حرفه‌ای خود را اظهار کند باید
 (۱) آزمون کنترل داخلی را انجام دهد. (۲) شواهد کافی و مناسب به‌دست آورد.
 (۳) از وجود کنترل داخلی اطمینان حاصل کند. (۴) به گزارش حسابرس داخلی اتکا داشته باشد.
- (سال ۸۷)
- ۲۶- استانداردهای عمومی حسابرسی کدامند؟
- (۱) صلاحیت حرفه‌ای، آگاهی از استانداردهای حسابداری و حسابرسی و گزارشگری
 (۲) صلاحیت حرفه‌ای، آموزش و آگاهی از استانداردهای حسابرسی
 (۳) صلاحیت حرفه‌ای، اعتقاد به مراقبت حرفه‌ای و برنامه‌ریزی
 (۴) استقلال، صلاحیت حرفه‌ای و مراقبت حرفه‌ای
- (سال ۸۷)
- ۲۷- سه استاندارد عمومی، استانداردهای پذیرفته‌شده حسابرسی، کدامند؟
- (۱) برنامه‌ریزی کافی، شواهد کافی و قابل اطمینان و استقلال رأی
 (۲) صلاحیت و آموزش فنی کافی، استقلال رأی و مراقبت حرفه‌ای لازم
 (۳) صلاحیت و آموزش فنی کافی، برنامه‌ریزی کافی و استقلال رأی
 (۴) صلاحیت و آموزش فنی کافی، مراقبت حرفه‌ای لازم و برنامه‌ریزی کافی
- (سال ۸۹)
- ۲۸- استاندارد اجرای عملیات حسابرسی، کدام است؟
- (۱) اعمال یکنواخت استانداردها نسبت به دوره قبل (۲) افشای اطلاعات به‌نحو مناسب و کافی
 (۳) حفظ استقلال رأی توسط حسابرس (۴) کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی توسط حسابرس
- (سال ۸۹)
- ۲۹- استانداردهای حسابرسی عبارتند از:
- (۱) استانداردهای عمومی، استانداردهای اجرای عملیات و استانداردهای گزارشگری
 (۲) استانداردهای رسیدگی، استانداردهای اجرای عملیات و استانداردهای گزارشگری
 (۳) استانداردهای عمومی، استانداردهای رسیدگی و استانداردهای گزارشگری
 (۴) استانداردهای عمومی، استانداردهای اجرای عملیات و استانداردهای مراقبت حرفه‌ای
- ۳۰- طبق استانداردهای حسابرسی، حسابرسی باید به‌گونه‌ای طراحی شود که از نبود اشتباه یا تحریفی با اهمیت در صورت‌های مالی اطمینان به‌دست آید.
- (۱) مطلق (۲) نسبی (۳) معقول (۴) محدود
- (سال ۹۰)

پاسخنامه سؤالات چهار گزینه‌ای سراسری فصل اول

۱- گزینه «۴»

حسابرسی عملیاتی بررسی قسمت‌های خاص از سازمان به منظور سنجش نحوه عمل آنهاست که معیار حسابرسی عملیاتی عبارتند از اثربخشی، (انجام کارهای درست) کارایی (انجام درست کارها). صرفه اقتصادی دستیابی به اهداف با هزینه کم ولی حفظ کیفیت. معیار حسابرسی صورت‌های مالی استانداردهای حسابداری و معیار حسابرسی رعایت، ضابطه یا استاندارد شناخته‌شده‌ای که توسط مقامات مجاز مقرر شده است، می‌باشد.

۲- گزینه «۴»

هدف از حسابرسی رعایت، بررسی رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات است.

۳- گزینه «۱»

۴- گزینه «۲»

۵- گزینه «۲»

۶- گزینه «۲»

استانداردهای عمومی حسابرسی، استانداردهایی است که به شخص حسابرس مربوط می‌شوند. این استانداردها عبارتند از: صلاحیت و آموزش فنی، استقلال رأی و اعمال مراقبت‌های حرفه‌ای.

۷- گزینه «۱»

رسیدگی و اظهارنظر نسبت به کارایی و اثربخشی تصمیمات اتخاذ شده توسط مدیریت واحد مورد رسیدگی به‌عهدده بازرس قانونی است.

۸- گزینه «۴»

۹- گزینه «۳»

در حسابرسی صورت‌های مالی، مطابقت صورت‌های مالی با استانداردهای حسابداری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱۰- گزینه «۲»

۱۱- گزینه «۲»

سهل‌انگاری = انجام‌ندادن وظایف بر طبق استانداردهای حرفه‌ای یا اعمال نکردن مراقبت‌های حرفه‌ای

۱۲- گزینه «۴»

حسابرسی رعایت می‌تواند به‌صورت جداگانه یا همراه با حسابرسی صورت‌های مالی انجام شود.

۱۳- گزینه «۳»

از مزیت‌های حسابرسی ضمنی می‌توان ارزیابی کنترل داخلی، کشف به‌موقع تخلفات و کم‌کردن فشار کار حسابرسی را نام برد.

۱۴- گزینه «۲»

در حسابرسی صورت‌های مالی، انطباق صورت‌های مالی با استانداردهای حسابداری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱۵- گزینه «۱»

۱۶- گزینه «۲»

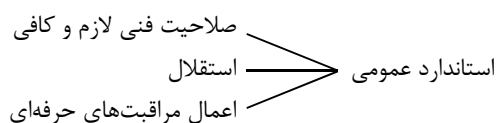
هدف از حسابرسی رعایت، بررسی رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات مثل بخشنامه‌ها، اساسنامه شرکت و... است.

۱۷- گزینه «۲»

برنامه‌ریزی کار و سرپرستی کارکنان
کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی
جمع‌آوری شواهد مبنای اظهارنظر

استاندارد اجرای عملیات

۱۸- گزینه «۳»

۱۹- گزینه «۱»

۲۰- گزینه «۱»

۲۱- گزینه «۳»

طبق استاندارد اجرای عملیات حسابرسان باید از ساختار کنترل داخلی شناخت کسب کنند.

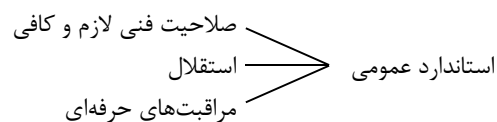
۲۲- گزینه «۲»

حسابرسان مستقل گزارش خود را به مجمع عمومی صاحبان سهام می‌دهند و حسابرسان داخلی به هیئت مدیره.

۲۳- گزینه «۳»

مسئولیت تهیه صورت‌های مالی و برآوردهای به کار رفته در آن فقط با مدیریت واحد مورد رسیدگی یا هیئت مدیره (صاحبکار) می‌باشد.

۲۴- گزینه «۲»

۲۵- گزینه «۲»

حسابرسان برای اینکه بتوانند به نتیجه‌گیری منطقی دست یابند باید شواهد کافی و مناسب جمع‌آوری کنند.

۲۶- گزینه «۴»

۲۷- گزینه «۲»

استاندارد عمومی حسابرسی شامل داشتن صلاحیت فنی لازم و کافی، استقلال و اعمال مراقبت‌های حرفه‌ای می‌باشد.

۲۸- گزینه «۴»

استاندارد اجرای عملیات حسابرسی شامل برنامه‌ریزی و سرپرستی کارکنان، کسب شناخت از ساختار کنترل داخلی و کسب شواهد کافی و قابل اطمینان می‌باشد.

۲۹- گزینه «۱»

استانداردهای حسابرسی به سه دسته، عمومی، اجرای عملیات و گزارشگری تقسیم می‌شوند.

استانداردهای حسابرسی

الف) عمومی: ۱- آموزش فنی و صلاحیت حرفه‌ای ۲- استقلال ۳- دقت و مراقبت حرفه‌ای

ب) اجرای عملیات: ۱- برنامه‌ریزی و سرپرستی کارکنان ۲- کشف شناخت از ساختار کنترل داخلی ۳- جمع‌آوری شواهد کافی و قابل اطمینان

ج) گزارشگری: ۱- رعایت یا عدم رعایت استانداردهای حسابداری ۲- رعایت یا عدم استانداردهای ثبات رویه ۳- گزارش موارد عدم افشای

کامل ۴- اظهار نظر حرفه‌ای

۳۰- گزینه «۳»

هیچ نوع از حسابرسی‌ها اطمینان مطلق نمی‌دهند بلکه اطمینان معقول می‌دهند.

سؤالات چهار گزینه‌ای آزاد فصل اول

- ۱- کدام یک از موارد زیر، وظیفه حسابرس داخلی را بهتر توصیف می‌کند؟ (سال ۸۲)
- (۱) کنترل عملکرد مدیریت
(۲) کنترل داخلی حسابداری مالی
(۳) کنترل روش‌های حسابداری صنعتی
(۴) کنترل عملیاتی شرکت
- ۲- با توجه به مفاد آیین رفتار حرفه‌ای، اگر یکی از شرکای یک مؤسسه حسابرسی دو شریکه فوت کند، شریک باقیمانده تا چه مدت می‌تواند به تنهایی تحت نام فعلی مؤسسه که شامل نام متوفی است فعالیت کند؟ (سال ۸۳)
- (۱) مدتی که از پنج سال بیشتر نباشد.
(۲) مدتی که از دو سال بیشتر نباشد.
(۳) مدت نامحدود
(۴) تا زمانی که مؤسسه، سهم شریک متوفی را به وارث او پرداخت کند.
- ۳- کدام یک از موارد زیر در نهایت، روش‌های حسابرسی لازم جهت تعیین مبنای منطقی برای اظهارنظر حسابرسان را مشخص می‌سازد؟ (سال ۸۳)
- (۱) برنامه حسابرسی
(۲) قضاوت حسابرسی
(۳) استانداردهای پذیرفته شده حسابرسی
(۴) کاربرگ‌های حسابرسی
- ۴- رسیدگی به صورت‌های مالی شرکت‌های سهامی عام، طبق قوانین تجاری ایران توسط کدام یک از اشخاص زیر است؟ (سال ۸۳)
- (۱) بازرس قانونی منتخب مجمع عمومی صاحبان سهام
(۲) حسابرس منتخب هیئت مدیره
(۳) حسابرس داخلی شرکت
(۴) کارشناس رسمی دادگستری
- ۵- کدام مورد زیر بیانگر رویکرد ذهن پرسشگر و ارزیابی دقیق شواهد حسابرسی است؟ (سال ۸۴)
- (۱) مراقبت‌های تخصصی و حرفه‌ای
(۲) تردید حرفه‌ای
(۳) اطمینان معقول
(۴) سرپرستی و نظارت
- ۶- کدام مورد زیر به احتمال زیاد وجه تمایز بین کار حسابرسان مستقل با کار سایر کارشناسان حرفه‌ای است؟ (سال ۸۴)
- (۱) مراقبت‌های حرفه‌ای و تخصصی
(۲) کاردانی و مهارت
(۳) استقلال
(۴) مجموعه‌ای پیچیده از دانش
- ۷- کدام عبارت زیر به بهترین وجه مفهوم استانداردهای حسابرسی را بیان می‌کند؟ (سال ۸۴)
- (۱) روش‌های لازم برای گردآوری شواهد و مدارک پشتوانه صورت‌های مالی
(۲) معیارهای سنجش کار حسابرسی
(۳) انتشارات کمیته استانداردهای حسابرسی
(۴) مقررات پذیرفته شده حرفه حسابداری به دلیل کاربرد جهانی آن
- ۸- کدام دسته از عوامل زیر معمولاً در برنامه‌ریزی تأمین کارکنان مورد نیاز برای یک کار حسابرسی در نظر گرفته می‌شود؟ (سال ۸۴)
(۱) آموزش ضمن خدمت به کارکنان	(۱) <u>جایجایی کارکنان به طور مستمر و دوره‌ای</u>
بلی	بلی
(۲) آموزش ضمن خدمت به کارکنان	(۲) <u>جایجایی کارکنان به طور مستمر و دوره‌ای</u>
بلی	خیر
(۳) آموزش ضمن خدمت به کارکنان	(۳) <u>جایجایی کارکنان به طور مستمر و دوره‌ای</u>
خیر	بلی
(۴) آموزش ضمن خدمت به کارکنان	(۴) <u>جایجایی کارکنان به طور مستمر و دوره‌ای</u>
خیر	خیر

- ۹- کدام یک از اشخاص زیر مسئول برآوردهای حسابداری منعکس در صورت‌های مالی است؟ (سال ۸۵)
- (۱) حسابرس مستقل
 (۲) مدیریت صاحبکار و حسابرس مستقل
 (۳) مدیریت واحد مورد رسیدگی
 (۴) کمیته حسابرسی
- ۱۰- حسابرسان هنگام ارزیابی آثار احتمالی موارد عدم رعایت بر صورت‌های مالی، کدام یک از موارد زیر را در نظر می‌گیرند؟ (سال ۸۵)
- (۱) آثار بالقوه مالی
 (۲) ضرورت افشای آثار بالقوه مالی
 (۳) میزان اهمیت آثار بالقوه مالی از لحاظ مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی
 (۴) همه موارد
- ۱۱- مسئولیت پیشگیری و کشف تقلب و اشتباه: (سال ۸۵)
- (۱) با حسابرس داخلی است.
 (۲) با حسابرس مستقل است.
 (۳) با مدیریت واحد مورد رسیدگی است.
 (۴) با مجمع عمومی شرکت است
- ۱۲- هدف اصلی رعایت آیین رفتار حرفه‌ای توسط حسابرسان عبارتست از: (سال ۸۸)
- (۱) مسئولیت خدمت به جامعه
 (۲) آشنایی با استانداردهای حسابرسی و رعایت آنها
 (۳) بهبود کیفیت ضوابط حرفه‌ای
 (۴) یکنواخت نمودن گزارشات حسابرسی صادره توسط کلیه حسابرسان
- ۱۳- از خدمات حسابرسان داخلی در کدام یک از موارد زیر می‌توان استفاده نمود؟ (سال ۸۸)
- (۱) حسابرسی صورت‌های مالی، حسابرسی رعایت و حسابرسی عملیاتی
 (۲) حسابرسی رعایت و حسابرسی عملیاتی
 (۳) حسابرسی صورت‌های مالی و حسابرسی عملیاتی
 (۴) هیچ کدام
- ۱۴- روش‌های حسابرسی کدام یک از موارد زیر است؟ (سال ۸۹)
- عملیاتی که حسابرس می‌بایست انجام دهد تا بتواند
 (۱) اطلاعات، شواهد و مدارک لازم جهت اظهار نظر تخصصی و حرفه‌ای خود را فراهم نماید.
 (۲) از طریق آزمون‌های آماری اطمینان معقولی در مورد کشف نکات ضعف به دست آورد تا به اطلاع سهامداران برساند.
 (۳) پرونده‌های حسابرسی را تکمیل نماید.
 (۴) موارد سوءاستفاده و تقلبات را کشف نماید.
- ۱۵- طبق مقررات قانون تجارت ایران، رسیدگی به صورت‌های مالی شرکت‌های سهامی عام توسط کدام یک از اشخاص زیر است؟ (سال ۸۹)
- (۱) کارشناس رسمی دادگستری
 (۲) حسابرس منتخب هیئت مدیره
 (۳) بازرسی قانونی منتخب مجمع عمومی صاحبان سهام
 (۴) حسابدار رسمی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- ۱۶- حسابرسی ضمنی انجام می‌شود. (سال ۸۹)
- (۱) در طول دوره مالی و بعد از بستن حساب‌ها
 (۲) بعد از پایان دوره مالی و قبل از بستن حساب‌ها
 (۳) بعد از پایان دوره مالی و بستن حساب‌ها
 (۴) معمولاً در طول دوره مالی و بعضاً در پایان دوره مالی
- ۱۷- مسئولیت شناسایی و افشای روابط با اشخاص وابسته به عهده کیست؟ (سال ۹۰)
- (۱) مدیریت واحد رسیدگی
 (۲) حسابدار
 (۳) حسابرس
 (۴) هیچ کدام

- ۱۸- ضرورت و وجه اعتباردهی به صورت‌های مالی، کدام یک از موارد زیر است؟ (سال ۹۰)
- ۱) اطمینان از کاربرد درست روش‌های حسابداری در ارائه صورت‌های مالی
 - ۲) ایجاد امکانی برای سلب مسئولیت مدیریت در قبال نقایص صورت‌های مالی
 - ۳) تامین اطمینان از بر ملا شدن هر گونه تقلب در صورت وجود
 - ۴) تعیین مطلوبیت ارائه صورت‌های مالی
- ۱۹- گزینه‌ای که از اصول بنیادین آیین رفتار حرفه‌ای نیست: (سال ۹۱)
- ۱) اصول و ضوابط حرفه‌ای
 - ۲) تامین اهداف عمومی
 - ۳) درستکاری
 - ۴) بی طرفی
- ۲۰- حسابرسی رعایت بر مبنای کدام معیار انجام می‌گیرد؟ (سال ۹۱)
- ۱) حسابرسی صورت‌های مالی
 - ۲) استانداردهای حسابداری
 - ۳) قوانین و مقررات
 - ۴) گزینه‌های ۱ و ۲
- ۲۱- کدام یک از موارد زیر از طریق تأییدیه مدیران کاهش می‌یابد؟ (سال ۹۱)
- ۱) حدود روش‌های حسابرس در ارتباط با معاملات اشخاص وابسته
 - ۲) حدود روش‌های حسابرس در ارتباط با رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه
 - ۳) حدود روش‌های حسابرس در ارتباط با کشف موارد تحریف با اهمیت
 - ۴) احتمال تفسیر غلط مدیریت از مسئولیتی که در مقابل صورت‌های مالی دارد.
- ۲۲- مناسب‌ترین افراد برای عضویت در کمیته حسابرسی عبارت است از: (سال ۹۲)
- ۱) سرپرست‌های هر بخش از همان شرکت
 - ۲) نمایندگان رسمی صاحبان سهام عمده
 - ۳) اعضای غیرموظف هیئت مدیره
 - ۴) مدیران و سرپرستان موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی
- ۲۳- تا چه مدت شرکت‌های دولتی می‌توانند تسلیم صورت‌های مالی را به حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی تمدید نمایند؟ (سال ۹۲)
- ۱) حداکثر تا یک ماه
 - ۲) حداکثر تا پایان تیرماه سال بعد
 - ۳) حداکثر تا دو ماه
 - ۴) حداکثر تا سه ماه
- ۲۴- تأییدیه مدیران دارای مواردی به شرح زیر می‌باشد: (سال ۹۲)
- ۱) عدم وجود قرارداد با اشخاص وابسته و تفکیک هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای
 - ۲) توضیح کامل در مورد ضعف‌های سیستم کنترل داخلی و عدم وجود تحریف یا اشتباه با اهمیت در صورت‌های مالی
 - ۳) عدم وجود تحریف یا اشتباه با اهمیت در صورت‌های مالی و تفکیک هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای
 - ۴) عدم وجود قرارداد با اشخاص وابسته، عدم وجود تحریف یا اشتباه با اهمیت در صورت‌های مالی و تفکیک هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای
- ۲۵- کدام یک از گزینه‌های زیر اعمال نظارت مالی بر مخارج وزارتخانه‌ها و شرکت دولتی از نظر انطباق پرداخت‌ها با مقررات قانونی را عهده‌دار می‌باشند؟ (سال ۹۲)
- ۱) سازمان حسابرسی
 - ۲) ذی حساب
 - ۳) دیوان محاسبات
 - ۴) وزارت امور اقتصادی و دارایی

پاسخنامه سؤالات چهار گزینه‌ای آزاد فصل اول

- ۱- گزینه «۴»
حسابرس داخلی یعنی وظیفه ارزیابی که در داخل واحد مورد رسیدگی و توسط کارکنان آن به منظور ارائه خدمت به آن واحد به وجود می‌آید. ارزیابی و بررسی کفایت و اثربخشی سیستم‌های حسابداری و کنترل داخلی از جمله وظایف اصلی واحد حسابرسی داخلی است.
- ۲- گزینه «۲»
- ۳- گزینه «۲»
- ۴- گزینه «۱»
- ۵- گزینه «۳»
- ۶- گزینه «۳»
- ۷- گزینه «۲»
- ۸- گزینه «۱»
- در برنامه‌ریزی تأمین کارکنان مورد نیاز برای یک کار حسابرسی آموزشی ضمن خدمت به کارکنان و جابه‌جایی کارکنان به‌طور مستمر و دوره‌ای همواره در نظر گرفته می‌شود.
- ۹- گزینه «۳»
- ۱۰- گزینه «۴»
- ۱۱- گزینه «۳»
- ۱۲- گزینه «۳»
هدف اصلی از رعایت آیین رفتار حرفه‌ای توسط حسابرسان بهبود کیفیت ضوابط حرفه‌ای می‌باشد.
- ۱۳- گزینه «۲»
- فعالیت‌های واحد حسابرس داخلی به شرح زیر است: ۱- بررسی سیستم‌های حسابداری و کنترل داخلی، ۲- رسیدگی به گزارش‌های مالی و عملیاتی، ۳- بررسی صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی و ۴- بررسی رعایت قوانین، تصورات و سایر الزامات برون سازمانی و سیاستها دستورالعمل‌های مدیریت
- ۱۴- گزینه «۱»
- حسابرس سعی می‌نماید که اطلاعات، شواهد و مدارک لازم را در بررسی‌های خود جهت اظهار نظر تخصصی و حرفه‌ای به‌دست آورد.
- ۱۵- گزینه «۳»
رسیدگی به صورت‌های مالی یک شرکت توسط بازرس قانونی منتخب مجمع عمومی صاحبان سهام انجام می‌گیرد.
- ۱۶- گزینه «۴»
حسابرسی ضمنی در طول دوره مالی و قبل از بستن حساب‌ها اتفاق می‌افتد.
- ۱۷- گزینه «۱»
مسئولیت شناسایی و افشای روابط با اشخاص وابسته برعهده مدیریت واحد رسیدگی می‌باشد.
- ۱۸- گزینه «۴»
همان‌طور که می‌دانیم، اصلی‌ترین دلیل وجود شغلی به نام حسابرسی مستقل، وظیفه اعتباردهی است، به‌طوری‌که اعتباردادن به صورت‌های مالی زمینه‌های اطمینان از مطلوبیت ارائه و تأکید بر سلامت مجموعه صورت‌های مالی را فراهم می‌کند.
- ۱۹- گزینه «۲»
در اصول آیین رفتار حرفه‌ای، حرفه مسئولیت خود را در قبال جامعه، صاحبکاران و همکاران به رسمیت شناخته است. این اصول اعضا را در اجرای مسئولیت‌های حرفه‌ای راهنمایی می‌کند و باورهای زیربنایی مربوط به رفتار و عملکرد حرفه‌ای را بیان می‌کند.

اصول آیین رفتار حرفه‌ای حاکم بر مسئولیت‌های حرفه‌ای حسابرس به شرح زیر است:

(۱) درستکاری: تنها به معنی صادق بودن نیست بلکه برخورد منصفانه و صادقانه را نیز شامل می‌شود. حسابدار رسمی باید در انجام خدمات حرفه‌ای خود درستکار باشد.

(۲) بی‌طرفی: باید از هرگونه جانبداری و تضاد منافع دوری کند.

(۳) صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای: حسابدار باید خدمات حرفه‌ای را با دقت و شایستگی انجام دهد. حسابرس تنها باید اقدام به ارائه خدماتی نماید که از عهده آن خدمات برآید و در مورد آن تخصص داشته باشد.

(۴) رازداری: حسابرس نباید اطلاعات محرمانه صاحبکار را که طی رسیدگی کشف کرده بدون اجازه صاحبکار افشا کند؛ مگر اینکه از نظر قانونی حق افشای آن را داشته باشد و این امر باید حتی پس از خاتمه ارتباط حسابدار و صاحبکار نیز ادامه یابد. به‌طور کلی حسابرس در موارد زیر مجاز به افشای اطلاعات می‌باشد.

(الف) کار فرما مجوز افشای اطلاعات را صادر کند.

(ب) مواردی که قانون افشای اطلاعات را الزامی کند.

(ج) هنگامی که حسابدار رسمی موظف به افشای اطلاعات باشد. از جمله در موارد رعایت الزامات اصول و ضوابط حرفه‌ای یا در جهت حفظ منافع حرفه‌ای خود در دعاوی حقوقی

(۵) رفتار حرفه‌ای

(۶) اصول و ضوابط حرفه‌ای

۲۰- گزینه «۳»

هدف از حسابرسی رعایت، بررسی رعایت یا عدم رعایت قوانین و مقررات مثل بخشنامه‌ها، اساسنامه شرکت و مصوبات مجمع عمومی و فوق‌العاده است.

۲۱- گزینه «۴»

علت اصلی اخذ تأییدیه از مدیریت کاهش تفسیر نادرست مدیریت از مسئولیت خویش در قبال صورت‌های مالی می‌باشد.

۲۲- گزینه «۳»

ترکیب اعضای کمیته حسابرسی یک شرکت عموماً اعضای از هیئت مدیره که نه در استخدام شرکت باشند و نه مسئولیت اجرایی داشته باشند، هستند. مناسبترین افراد برای عضویت در کمیته حسابرسی، اعضای غیرموظف هیئت مدیره می‌باشند. (اعضایی که مسئولیت اجرایی نداشته باشند).

۲۳- گزینه «۴»

اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را بدون رسیدگی قبول و مطابق برگ تشخیص مالیات صادر می‌نماید. قبول گزارش حسابرسی مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش حسابرسی مالی را ضمیمه گزارش حسابرسی مالیاتی همراه با اظهارنامه مالیاتی با حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه به اداره امور مالیاتی مربوط تسلیم نموده باشد.

۲۴- گزینه «۴»

نمونه‌هایی از مواردی که در تأییدیه مدیران ذکر می‌شود، به شرح زیر است:

- عاری بودن صورت‌های مالی از هرگونه اشتباه و یا تحریف با اهمیت

- انطباق صورت‌های مالی با دفاتر

- رویه‌های حسابداری مورد استفاده در تهیه صورت‌های مالی و یکنواختی کاربرد رویه‌های مزبور

- ثبت کلیه رویدادهای مالی انجام شده در دفاتر شرکت (از جمله معاملات انجام شده به بانک‌ها و سایر موسسات پولی و اعتباری)

- فهرست و مشخصات معاملات با اشخاص وابسته و معاملات موضوع ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت، شامل نام اشخاص وابسته، نوع وابستگی، شرح و مبلغ هر معامله

- تفکیک هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای

- بدهی‌های احتمالی

- ثبت بودن کلیه دارایی‌های متعلق به شرکت در دفاتر و انعکاس آنها در صورت‌های مالی

- به حساب دارایی منظور شدن مخارجی که انتظار می‌رود دارای منافع آتی باشد.

۲۵- گزینه «۲»

در قانون محاسبات عمومی کشور چنین آمده است که: « اختیار و مسئولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله، به‌عهده وزیر یا رئیس موسسه و مسئولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قوانین و مقررات به‌عهده ذی‌حساب می‌باشد.» در واقع، ذی‌حساب، مأموری است که به‌موجب حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به‌منظور اعمال نظارت و تأمین هماهنگی لازم در اجرای مقررات مالی و محاسباتی در وزارتخانه‌ها و موسسات و شرکتهای دولتی و دستگاه‌های اجرایی محلی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی به این سمت منصوب می‌شود.

فصل دوم

اخلاق حرفه‌ای

- ◆ اهداف حرفه حسابداری از دیدگاه آیین رفتار حرفه‌ای
- ◆ اجزای آیین رفتار حرفه‌ای
- ◆ موارد نقض‌کننده استقلال حساب‌برسان
- ◆ نکات کلیدی

فصل دوم

اخلاق حرفه‌ای

برای اینکه یک جامعه دارای نظم باشد، نیازمند به رفتار اخلاقی است. جامعه ما نیز برای واژه حرفه‌ای معنی خاصی قائل است. از حرفه‌ای‌ها انتظار می‌رود که در سطحی بالاتر از سایر اعضای جامعه رفتار کنند.

آیین رفتار حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران در برگزیده اهداف، اصول بنیادی و احکام قابل اجرا توسط اعضا است. در ابتدا لازم است با تعاریف برخی اصطلاحات به کاررفته در آیین رفتار حرفه‌ای آشنا شویم.

الف) تشکل حرفه‌ای: عبارت است از جامعه حسابداران رسمی یا هر جامعه، انجمن و سازمان حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی ثبت شده در ایران

ب) حسابدار حرفه‌ای: شخصی حقیقی یا حقوقی است که عضو یک تشکل حرفه‌ای باشد.

ج) حسابدار حرفه‌ای مستقل: حسابدار حرفه‌ای است که خدمات حرفه‌ای خود را مستقلاً به عموم ارائه می‌کند.

د) خدمات حرفه‌ای: هر گونه خدمات حسابداری، حسابرسی، مشاوره مدیریتی و مالیاتی و مدیریت مالی است که توسط حسابداران حرفه‌ای ارائه می‌شود و انجام آن مستلزم بکارگیری دانش حسابداری و حسابرسی یا مهارت‌های مرتبط به آن می‌باشد.

ه) آگهی اطلاع رسانی به عموم: درباره معرفی حسابدار حرفه‌ای و خدمات وی است که با هدف برتر جلوه دادن آن حسابدار حرفه‌ای انجام نگرفته و جنبه تبلیغاتی نیز نداشته باشد.

ی) گزارشگری حرفه‌ای: کاری است که مستلزم اظهار نظر حرفه‌ای نسبت به اطلاعات مالی به وسیله حسابدار حرفه‌ای مستقل می‌باشد.

اهداف حرفه حسابداری از دیدگاه آیین رفتار حرفه‌ای:

۱- دستیابی به بهترین اصول و ضوابط حرفه‌ای

۲- اجرای عملیات در بالاترین سطح ممکن براساس اصول و ضوابط مذکور

۳- تأمین منافع عمومی

تحقق این اهداف مستلزم تأمین موارد زیر است:

- الف) اعتبار. جامعه به اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی قابل اتکا و معتبر نیاز دارد.
- ب) حرفه‌ای بودن. افراد حرفه‌ای در زمینه حسابداری حرفه‌ای باید به سادگی توسط صاحبکاران، کارفرمایان و سایر اشخاص ذینفع قابل تشخیص و شناسایی باشند.
- ج) کیفیت خدمات. اطمینان از اینکه خدمات ارائه شده توسط حسابداران رسمی با بالاترین کیفیت ممکن انجام می‌شود.
- د) اطمینان. استفاده کنندگان از خدمات حسابداران حرفه‌ای، باید مطمئن شوند که چارچوبی برای رفتار حرفه‌ای وجود دارد که ناظر بر ارائه خدمات آنهاست.

اهداف حرفه حسابداری از دیدگاه آیین رفتار حرفه‌ای	پیش نیاز رسیدن به اهداف
دستیابی به بهترین اصول و ضوابط حرفه‌ای	اعتبار
اجرای عملیات در بالاترین سطح ممکن	حرفه‌ای بودن
تأمین منافع عمومی	کیفیت خدمات
	اطمینان

■ اجزای آیین رفتار حرفه‌ای

اهداف حرفه حسابداری	دستیابی به بهترین اصول و ضوابط حرفه‌ای و اجرای عملیات در بالاترین سطح ممکن
اصول بنیادی	اصولی که برای نیل به اهداف باید به آنها پای بند بود
احکام	رهنمودهایی درباره نحوه کاربرد اهداف و اصول بنیادی است
ضمانت اجرای احکام	نحوه برخورد با قصور در رعایت آئین رفتار حرفه‌ای توسط اعضا

۱- اصول بنیادی

همانطور که در جدول فوق می‌بینید یک بخش از آئین رفتار حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران مربوط به اصول بنیادی است. در این بخش اصولی که تمامی حسابداران رسمی باید به آن پای بند باشند، ارائه شده است. این اصول در برگیرنده شش اصل است که در زیر آمده است.

حسابدار رسمی باید در انجام خدمات حرفه‌ای خود درستکار باشد.	درستکاری
حسابدار رسمی باید بی‌طرف باشد و نباید اجازه دهد هرگونه پیش‌داوری، جانب‌داری، تضاد منابع یا نفوذ دیگران، بی‌طرفی او را در ارائه خدمات حرفه‌ای مخدوش کند.	بی‌طرفی
حسابدار رسمی باید خدمات حرفه‌ای را با دقت، شایستگی و پشتکار انجام دهد. وی همواره موظف است میزان دانش و مهارت حرفه‌ای خود را در سطحی نگاه دارد که بتوان اطمینان حاصل کرد خدمات وی به گونه‌ای قابل قبول و مبتنی بر آخرین تحولات در حرفه و قوانین و مقررات ارائه می‌شود.	صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای
حسابدار رسمی باید به محرمانه بودن اطلاعاتی که در جریان ارائه خدمات حرفه‌ای خود به دست می‌آورد، توجه کند و نباید چنین اطلاعاتی را بدون مجوز صریح صاحبکار یا کارفرما استفاده یا افشا کند مگر آنکه از نظر قانونی یا حرفه‌ای حق و یا مسئولیت افشای آن را داشته باشد.	رازداری
حسابدار رسمی باید به گونه‌ای عمل کند که با حسن شهرت حرفه‌ای او سازگار باشد و از انجام اعمالی بپرهیزد که ممکن است اعتبار حرفه‌ای را خدشه‌دار کند.	رفتار حرفه‌ای
حسابدار رسمی باید خدمات تخصصی و حرفه‌ای را مطابق اصول و ضوابط حرفه‌ای انجام دهد و همچنین درخواست‌های صاحبکار یا کارفرمای خود را به گونه‌ای با مهارت و دقت انجام دهد که با الزامات درستکاری، بی‌طرفی و استقلال وی سازگار باشد.	اصول و ضوابط حرفه‌ای

۲- احکام

اگر چه اهداف و اصول بنیادی آیین رفتار حرفه‌ای جنبه کلی دارد و ناظر بر موارد خاصی نیست، اما احکام، رهنمودهایی درباره نحوه کاربرد اهداف و اصول بنیادی برای موقعیت‌هایی ارائه می‌کنند که حسابداران رسمی در حین کار با آن مواجه می‌شوند. احکام به سه بخش تقسیم می‌شوند:

الف) احکام قابل اجرا توسط کلیه حسابداران حرفه‌ای

ب) احکام قابل اجرا توسط حسابداران حرفه‌ای مستقل

ج) احکام قابل اجرا توسط حسابداران حرفه‌ای تحت استخدام

تقسیم‌بندی احکام آیین رفتار حرفه‌ای به شکل زیر است:

احکام		
قابل اجرا توسط کلیه حسابداران حرفه‌ای	قابل اجرا توسط حسابداران حرفه‌ای مستقل	قابل اجرا توسط حسابداران تحت استخدام
۱) درستکاری و بی‌طرفی	۱) استقلال	۱) تضاد بین تعهدات اخلاقی به کارفرما و پایبندی به اصول حرفه‌ای
۲) تضاد منافع	۲) صلاحیت حرفه‌ای	۲) حمایت از همکاران حرفه‌ای
۳) صلاحیت حرفه‌ای	۳) حق الزحمه	۳) صلاحیت حرفه‌ای
۴) رازداری	۴) فعالیت‌های ناسازگار با حرفه حسابداری	۴) ارائه اطلاعات
۵) خدمات مالیاتی	۵) ارتباط با سایر حساب‌رسان مستقل	
۶) آگهی	۶) آگهی و تبلیغات	